

Милош Пајевић, директор Металске индустрије “Пролетер” А.Д. Ариље добитник је Повеље коју је Регионална Привредна Комора доделила најуспешнијим појединцима за 2007. годину

УСПЕХ ОБАВЕЗУЈЕ

Недавно сте добили Плакету Регионалне Привредне Коморе за резултате остварене у привређивању. На тај начин сврстани сте у групу ретких појединаца који су ово признање добили. Какав је Ваш утисак, како сте реаговали ?

—Ја сам на седницу Скупштине Регионалне привредне коморе пошао са убеђењем да је повеља додељена “Пролетеру”. Чак сам такву информацију пред полазак пренео мојим сарадницима. Непосредно пред почетак Скупштине листајући “Билтен” Коморе видео сам да је плакета додељена мени. Како сам реаговао? Па, био сам затечен, а осећања су ми била помешана. С једне стране нема човека коме похвале и признања не пријају, а с друге стране ово признање сам у први мах доживео не само као појачану одговорност него помало као терет.

Али, пре свега и изнад свега Повељу сам доживео као још једно признање “Пролетеру”, односно, признање свим запосленима у нашем Предузећу. И не само запосленима, него и свим генерацијама које су у протеклих 55 година својим радом допринесли да “Пролетер” буде уважаван и цењен у пословном свету. Морам истаћи чињеницу да су ово признање доделили најугледнији привредници Региона, што има посебну тежину. Радује ме да привредници, који најбоље знају како је данас тешко радити и успешно пословати, нарочито у металском комплексу, нама на овај начин још једном одају признање.

Иначе, да подсетим, да је “Пролетер”, поред многих других признања, до сада три пута добио плакету Регионалне привредне коморе из Ужица и два признања Републичке привредне коморе. Последња је била пре две године.

Један од критеријума за доделу овог признања јесте и Ваше активно учешће у органима Коморе, како регионалне, тако и Привредне Коморе Србије у сектору за металску индустрију. Сагледавајући привреду из тог угла, пре свега металску индустрију, каква је њена перспектива?

—Ми смо увек одржавали корек-

С једне стране нема човека коме похвале и признања не пријају, а с друге стране ово признање сам у први мах доживео не само као појачану одговорност него помало као терет.

тне односе са коморама, нарочито са Регионалном привредном комором из Ужица. Тако је било и пре мог доласка у ово Предузеће и тако је било у ових последњих 25 година, а нема разлога да и у будуће тако не буде. Што се тиче вашег питања о перспективама привреде, посебно металског комплекса, сматрам да ће криза још прилично да потраје. Свима је познато кроз какве је муке и тешкоће прошла наша привреда и друштво у последњих 15 година, а ми још нисмо кренули узлазном линијом. Ова година ће посебно тешка бити у металском комплексу.

Зашто?

—Зато што највеће фирме у Србији још увек нису приватизоване и велико је питање колико ће њих до краја године пронаћи купца. А по Закону, ако се не приватизују до краја године отићи ће у стечај. За куповину интересовања неког нарочитог нема, па су оправдана страховања шта ће се десити са некада великим фирмама попут “ФАП”-а, “Прве Петолетке”, “Заставе аутомобили”, “14. Октобра”, “Гоше”, “ИМР”-а, “21. Маја” и многих других, не тако давно успешних предузећа. Бојим се да многа ова предузећа неће наћи купца, односно да ће завршити у стечају.

Ни приватизација, од које се много очекивало, није дала очекиване резултате. Само мали број фирми успешно ради. То су, пре свега, пиваре, цементаре, фабрике дувана и још понека фирма која је успела да изгради добру тржишну позицију. Све остало или не ради, или мало ради, а у најбољем случају ради се капацитетом који не прелази половину од некадашњег. Нови власници, углавном ма-

Фото: М. Д.

ло улажу у нову опрему, у нове технологије, у нова радна места. Част изузецима, али приватизација се svela на отпуштање радника и брзо исисавање уложеног новца. Да не говорим о психолошким шоковима на раднике које приватизација са собом носи.

Још пре двадесетак година један амерички глобалиста је изјавио да је читав Балкан планиран да буде пољопривредна зона. Изгледа да се таква предвиђања обистинјују, јер се и у Стратегији развоја Србије металски комплекс, такорећи, не спомиње.

Наравно, нико неће бранити да ако можемо, и Кинезима робу продајемо, али од државе металци сигурно неће имати за то подршку, а све што сам направим, добро је.

Отуда су моја песимистичка размишљања о перспективама металског комплекса. Али, сигурно је једно да се ми у “Пролетеру” нећемо предати и учинићемо све да и даље успешно радимо и да проналажењем стратешког партнера направимо фирму још бољом. То нам је у овом тренутку један од основних циљева.

Имајући у виду да Регионална Привредна Комора Ужице покрива 10 општина, ово признање је још значајније? Да ли Вас још више обавезује, или...?

—Већ сам одговорио да ме ово признање, које више доживљавам као признање “Пролетеру” него мени, не само обавезује него ми постаје и терет.

Због чега?

—Зато што “Пролетер” ради у изузетно тешким условима. Основни проблем је обезбедити довољно посла. Знате, нама да би нормално пословали дневно треба 1.500.000,00

динара вредности посла и за зараде, са којима нико није задовољан, треба обезбедити око 10.000.000,00 динара месечно. У покрнутом металском комплексу обезбедити довољно посла је изузетно тешко. Боримо се да што више извозимо и у томе донекле успевамо, јер у последње две године извоз у укупној производњи прелази 20%. Жеља нам је да извоз достигне ниво од бар 50%, што би нам омогућило да још више запослимо капацитете и да лакше дишемо. Годинама живимо и радимо отприлике овако: на кратак рок имамо посла, на дужи рок не знамо шта ћемо радити. И стално радим у грчу и неизвесности. Ето, може се десити, да када ове новине буду изашле из штампе, да ми у једном производном делу нећемо имати довољно посла. А онда се, логично, поставља питање колико вреди и шта значи ово признање. Другим речима, морате се кроз квалитетан рад свакодневно и непрекидно доказивати. Једино тако ово признање има покриће и смисао. Зато осећам и обавезу и одговорност и терет.

У “Пролетеру” радите 25 година. За то време пуно тога се променило у смислу развоја, производног програма, тржишних услова, кадровске структуре. Колико сте лично допринели да “Пролетер” опстане и постане успешно предузеће у тешком времену за металску индустрију ?

“Пролетер” је пре 25 година, када сам се и ја запослио, у свим својим сегментима био озбиљна фирма: технолошки, организационо и кадровски. И са опремом која је била нова или релативно нова. Само у тој години примљено је 35 младих радника. Ковачница је радила у три смене, остали погони у две. Купци су достављали годишње спецификације на основу којих је планирана набавка материјала и уполненост капацитета. Посла је, углавном било довољно. Наравно, и тада није било лако радити, али није било неизвесности и несигурности коју сада имамо.

Како је било пре 25 година у металском комплексу, а како сада илустроваћу путем следећих података: тада је “ФАП” из Прибоја производио 5.000 возила, а данас производи испод 200, што је мање од 4% некадашње производње, “ИМТ” је производио 40.000 трактора, а у 2007. години око 1.500, што је само 3,75% од тадашње производње, “Застава” је производио 200.000 путничких аутомобила, за 2007. годину немам поуздан податак, али је сигурно да није више од 10.000 возила, што је око или испод 5% у односу на производњу од пре четврт века.

Мислим да ови подаци сами по себи довољно говоре. “Пролетер” је суноврат металског комплекса преживео захваљујући успостављању сарадње са нашим јавним предузећима: нафтном привредом, електропривредом и железницом, као и све већем ослањању на извоз.

“Пролетер” је у то време био кадровски јачи, у мајсторском кадру можда и није, са опремом која је била непоредиво новија, али чини ми се са истом пословном политиком. Заправо, темељи пословне политике, који су давно у “Пролетеру” изграђени још увек живе. То нас је, вероватно и одржало. Навешћу само један пример: у највећој инфлаторној години у историји ове државе (1993.), “Пролетер” је, кад је добит у питању, имао најуспешнију пословну годину у својој историји. А у то време, многе фирме су пуцале као леденице. Хоћу да кажем да је у послу, као и у свему осталом, за успех људски фактор најважнији.

На Ваше питање колико сам лично допринео да “Пролетер” опстане и постане успешно предузеће не могу Вам ништа одговорити. О томе нека други говоре. Могу само да кажем да сам имао срећу, јер сам у послу имао добре учитеље. А ја сам могао бити и бољи ученик.

Славица Јовашевић

Удруживање за боље резултате

Оснивачкој скупштини нове Асоцијације произвођача и откупљивача малине одржаној у “Млинарувом сну” у Ариљу, присуствовали су произвођачи, откупљивачи, стручњаци из области заштите биља и “Дунав” осигурања, СИЕПА, представници Министарства економије, представник USAID-а и други.

Одлука о оснивању кооперације настала је након више састанака између произвођача малина а кључак је био да се једино удруживањем може постићи резултат у преради и производњи. С обзиром да је овде гро производње малине договорено је да ова асоцијација буде овде и да као таква наступа на западном тржишту.

Заједно може да се постигне и уради много више, а оваквом организацијом се примењује оно што ради цео свет јер је воћарска производња у целом свету несигурна. Потребно је удружити се преко нове генерације кооператива и увести нове стандарде и контролисану производњу. Добијена је подршка банке из Лондоне за едукацију произвођача како би се малина као српски бренд појавила на тржишту Запада.

И. П.

Биоскопски програм за фебруар

- 6-7 88 минута**
- 4-5-6 Осми путник**
- 8-9-10 Зачарана**
- 11-12 Хитмен**
- 15- 16-17 Златни компас**
- 18-19 У долини Ила**
- 22-23-24 Ја сам легенда**
- 25-26 Мајк Клејтон**
- 28-29 Алвин веверице**